

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРИРОДООХОРОННЕ ЗАКОНДАВСТВО ТА
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми Екологія

Спеціальності 101 Екологія

Галузі знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 7 від 21 лютого 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Природоохоронне законодавство та екологічне право
Викладач (-і)	Яремак Зоряна Василівна, к.ю.н., доц., завідувач кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Яремак Зоряна Василівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Яремак Зоряна Василівна zoryana.yaremak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Природоохоронне законодавство та екологічне право як галузь права регулює широке коло суспільних відносин, які виникають в процесі взаємодії природи і суспільства, і служить забезпеченню найбільш ефективного, раціонального використання природних ресурсів. Основними джерелами цієї галузі виступають Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища", Водний кодекс України, Лісовий кодекс України, Кодекс України про надра, Закони України "Про охорону атмосферного повітря", "Про тваринний світ", "Про мисливське господарство та полювання", "Про природно-заповідний фонд України", "Про оцінку впливу на довкілля", "Про відходи" та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Застосування екологічного законодавства в умовах екологічної кризи, ринкової економіки є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства. Динамізм розвитку відносин, пов'язаних із використанням природних ресурсів, посилення вимог щодо раціоналізації природокористування, екологізації виробничого-господарських процесів зумовлюють необхідність знання майбутніми фахівцями в галузі природничих наук правового регулювання питань використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки як умови життєдіяльності людини. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі охорони довкілля нам навряд чи справитись з екологічними проблемами. Важливо, щоб випускники вищих навчальних закладів володіли необхідними знаннями у галузі правової охорони довкілля в рамках сучасного екологічного права на базі стійкої сформованої екологічної культури та еколого-правового мислення.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Природоохоронне законодавство та екологічне право» є формування у студентів еколого-правового світогляду, еколого-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо захисту екологічних прав людини, забезпечення екологічного правопорядку.</p>	

Основними цілями вивчення дисципліни «Природоохоронне законодавство та екологічне право» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм екологічного законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації екологічної правосуб'єктності учасників екологічних правовідносин, правильного застосування норм екологічного законодавства.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності шляхом вивчення природоохоронного законодавства.

Знання природоохоронних вимог та правових вимог екологічної безпеки в процесі природокористування сприятимуть набуттю навичок здійснення безпечної діяльності.

Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей), володіючи знаннями екологічного законодавства.

Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини.

Фахові компетентності:

Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища через знання нормативних актів екологічного права, якими врегульовано дані питання.

Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі на основі дослідження правового режиму екологічної мережі та природно-заповідного фонду України.

Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем на основі знання міжнародного та національного екологічного законодавства.

Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

Програмні результати навчання:

Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

Використовувати принципи екологічного управління, на яких базується система екологічної безпеки.

Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.

Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля

Розуміти і реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
VIII	101 Екологія	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальна частина

Тема № 1. Екологічне право як галузь права	2	2	8
Тема № 2. Правове регулювання власності на природні об'єкти і їх ресурси	2	2	6
Тема № 3. Право природокористування	4	2	6
Тема № 4. Екологічні права та обов'язки громадян України	2	2	4
Тема № 5. Правові засади управління в галузі охорони довкілля	2	2	10
Тема № 6. Економічний механізм охорони довкілля	2	2	8
Тема № 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення	2	2	8

Модуль II. Особлива частина

Тема № 8. Поняття та зміст екологічної безпеки	2	2	8
Тема № 9. Правовий режим зон надзвичайних екологічних ситуацій	-	-	6
Тема №10. Правова охорона довкілля в промисловості, сільському господарстві і на транспорті	2	2	4
Тема №11. Правові засади забезпечення екологічної безпеки у сфері використання ядерної енергії	-	1	6
Тема №12. Правові засади забезпечення біологічної та генетичної безпеки	-	1	6
Тема №13. Правове регулювання поводження з відходами	4	2	8
Тема № 14. Правовий режим охорони атмосферного повітря	2	2	4
Тема № 15. Правовий режим екологічної мережі України	2	-	8
Тема № 16. Правовий режим природно-заповідного фонду України	2	4	6
Тема № 17. Правовий режим курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних зон	-	2	6

Тема № 18. Правовий режим охорони виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу		-	-	8
ЗАГ.:		30	30	120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	Максимальна кількість балів		
	Види навчальної роботи			
	Лекція	-		
	Семінарське заняття	45		
	Індивідуальне завдання	5		
	Екзамен	50		
	Максимальна кількість балів	100		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 13 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі.</p> <p>На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 8 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 4 бали, 4 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу. Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/.</i></p>			
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять: поточні оцінки успішності та контролю самостійної роботи студентів (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять.			
Умови допуску до підсумкового контролю	За результатами контролю знань на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях в кінці семестру виводиться підсумкова оцінка за семінарські (практичні, лабораторні) заняття та самостійну роботу як середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття і оцінок самостійної роботи. Підсумковий бал розраховується та виставляється викладачем на останньому семінарському (практичному) занятті та складається з суми підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття та самостійну роботу (максимально 45 балів), балу за модульну контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) та в сукупності становить максимально 50 балів.			
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – <u>екзамен</u> у письмовій формі</p> <p>На екзамен виноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 15 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 6 балів, 4 відкритих тестових запитання, які оцінюються по 2 бали.</p> <p>Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.</p>			
7. Політика навчальної дисципліни				
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в</p>				

Методичних вказівок для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://ktetap.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>.*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

8. Рекомендована література

1. Екологічне право: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2019 https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/734/3_Ekologichne%20pravo_Pidruchnik_vnutri.pdf.
2. Костицький В. В. Екологічне право України: підручник. Дрогобич: Коло, 2012.
3. Екологічне право України: Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: ТОВ "Видавництво "Юридична думка", 2008.
4. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008.
5. Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2014.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках, розміщених на сторінці кафедри та наданих студентам на першому навчальному занятті.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/><https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/>

Викладач _____ доц. З. В. Яремак